

Édesem, tegyél

Szerintem a vers egy olyan házaspár dialógusát örökíti meg, akik már jó ideje élhetnek kapcsolatban. Helyszíneként egy családi házat képzelek el, ahol a szereplők élnek. Feltehetően középkorúak, és az áhított idillt igyekeznek megteremteni otthonukban, házasságukban egyaránt. Az „édesem” megszólítás például egy kedves, bensőséges kapcsolatról árulkodik. A valódi harmónia a versben megjelenő cselekedetekkel válik teljessé, hiszen a pár látszólag az otthon melegében épp teázni készül. Ezt azonban az alkotás utolsó mondata megtöri, amely teljesen felborítja az eddig vélt idilli hangulatot, illetve érződik benne a feszültség, szinte gyűlölet a házaspár tagjai között. Nem válik egyértelművé, hogy melyik mondat kitől származik, de ez hagyja meg az olvasónak azt a szabadságot, hogy eldöntse, melyik szöveghez kit képzel el megszólaló félnek.

Tehát a vers azt a pillanatot, vagy inkább szakaszt örökíti meg egy házasságban, amikor a felek már nem azzal a lángoló szerelemmel fordulnak egymáshoz, amivel régen. Sőt, szinte mondhatjuk, hogy kapcsolatukból teljesen kiveszett az érzékiség, a szeretet. Egymás megszokásaivá váltak, csak a látszatot igyekeznek fenntartani.

Az első hat sor egy filmbe illően teljes és kiegyensúlyozott hangulatot teremt, hiszen szinte érezzük a kályha melegét, és már a tea ízesítésén kezdünk gondolkozni. Felhőtlennek tűnik a szituáció, amely a boldog pihenés képét teremt meg.

A konfliktus amiatt robban ki, hogy a teafőzésre megkért fél megfordítaná a feladatokat, és inkább ő rakna a tűzre. Ez a látszólag értelmetlen konfliktushelyzet nem is azért alakul ki, hogy ki tegyen a tűzre, vagy ki tegyen fel vizet a teának: az ellentét mélyebben gyökerezik. Valószínű az lehet a probléma, hogy a pár nem kommunikálja megfelelően egymás felé a vágyaikat, az akaratukat, illetve kidomborodik, hogy mennyire nem értenek egyet egymással. Ezt a konfliktust azonban nem próbálják megelőzni, vagy megbeszélni, hanem veszekedni kezdenek, és a vers végén egyikőjük a másik halálát kívánja.

A költemény mindössze 16 szóból áll. Az első 11 sor szinte ugyanaz, csak a cselekvések alanya változik meg. A szűkszavúság, a vers rövid sorai mind azt hivatottak érzékeltetni, hogy mennyire minimalizálódott a házastársak közötti kommunikáció. Illetve ha egymáshoz is szólnak, akkor is a közlés minimumával élnek.

Kedvesem,
a kádat
remélem legközelebb
kimosod magad után,
és nem hagyod benne a
levágott lábujjkörmeidet.
Persze, kedvesem,
de hiába öblítem

a kádat, ha a lefolyó
tele van a
hajszálaiddal,
amiket mindig benne felejtész.
Gyűlöllek!
Tudom, drágám. Én is.

Talán a könnyem

Az én sorrendem: E, B, A, D, C, azaz:

Talán a könnyem
nem potyog.
Talán ha könnyebb lenne
lenni.
Talán az van, hogy
nem vagyok.
Talán az élet
túl komoly.
Túl sok az, ami elvész
innen, s már nincsen rajtam
egy mosoly sem.
Komoran néz le az
Isten.
Nincs, nem, talán minden csak
ennyi.

Szerintem mind az eredeti, Kukorelly Endre-féle változatban, mind az általam megalkotott sorrendű versben a „Komoran néz le az/Isten” állítás a lírai én életérzésének a következménye. Isten sajnálja a vívódó, szenvedő beszélőt, hiszen látja az önmagával vívott harcát.

A „Talán”- okkal a költő a találgatást, fejtörést próbálja érzékeltetni. Azon tűnődik, hogy vajon mi lehet az oka a szomorúságának, elkeseredettségének, kedvetlenségének. Az utolsó sorokból ez azonban eltűnik, ezzel arra utalva, hogy rájött, mi lehet a probléma gyökere: a mulandóság, az értékeinek az elvesztése és az ezekből fakadó boldogtalanság, „mosolytalanság”, amelyet Isten is csak komor tekintetével nyugtáz.

A vers igazából három mondatból áll, és ez a három mondat hatszor ismétlődik meg. A vers szerkesztettsége igen szigorú, hiszen minden sor csak 6 szótagból áll. A szavakat tehát a költőnek el kellett választania, de mindezt végig az elválasztás szabályai szerint teszi az egész versben, azaz a magánhangzó előtti mássalhangzót mindig a következő sorba csúsztatja. Nem használ azonban elválasztójelet, ezzel érzékeltetve azt, hogy a gondolatmenetben a sor vége ellenére nincsen szünet, azaz nem válik el a következő sortól az adott szó.

Ma jött egy levele
 zólap. Bandi, nem hagy
 tam nálad a fülbe
 valómat? Az volt raj
 ta. Ma jött egy leve
 lezólap. Bandi, nem
 hagytam nálad a fül
 bevalómat? Az volt
 rajta. Ma jött egy le
 velezólap. Bandi,
 nem hagytam nálad a
 fülbevalómat? Az
 volt rajta. Ma jött egy
 levelezólap. Ban
 di, nem hagytam nálad
 a fülbevalómat?
 Az volt rajta. Ma jött
 egy levelezólap.
 Bandi, nem hagytam ná
 lad a fülbevaló
 mat? Az volt rajta. Ma
 jött egy levelező
 lap. Bandi, nem hagytam
 nálad a fülbeva
 lómat? Az volt rajta.

A „Ma” teljesen lépcsőzetesen halad, ahol az előző „Ma”- szócska véget ér, négy sorral lejjebb ott kezdődik a következő.

Így nézne ki a vers, ha hétszótagos sorok alkotnák:

Ma jött egy levelező
 lap. Bandi, nem hagytam ná
 lad a fülbevalómat?
 Az volt rajta. Ma jött egy
 levelezólap. Bandi,
 nem hagytam nálad a fül
 bevalómat? Az volt raj

ta. Ma jött egy levele
zólap. Bandi, nem hagytam
nálad a fülbevaló
mat? Az volt rajta. Ma jött
egy levelezőlap. Ban
di, nem hagytam nálad a
fülbevalómat? Az volt
rajta. Ma jött egy leve
lezőlap. Bandi, nem hagy
tam nálad a fülbeva
lómat? Az volt rajta. Ma
jött egy levelezőlap.
Bandi, nem hagytam nálad
a fülbevalómat? Az
volt rajta.

Ebben az esetben azonban nem lesz minden sor hétszótagú, hiszen az utolsó sor mindössze három magánhangzóból áll.

A sorok vége sokszor vág el szavakat a szigorú szótagszám miatt, amivel szerintem azt kívánja érzékeltetni a költő, hogy sokszor az írók milyen lehetetlen és értelmezhetetlen helyeken hagyják félbe egy-egy sorukat, és kezdenek egy újabba, akár egy gondolat kellős közepén is. Tehát sokszor rendelik alá a kifejezni kívánt gondolatot a szigorú versformának.

A költemény címe tehát azért lehet **666**, mert hatszor ismétlődik a bizonyos három mondat, valamint hat szótagú sorok alkotják, továbbá a levelezőlapon szereplő szavak száma szintén 6. Illetve a 666 ördögi szám, ami pedig tulajdonképpen a versek ördögi mivoltára, azaz az előbb említett versformai kötöttségekből fakadó nehézségére utalhat.

A sorvégi teljes szavak kiemelésével és helyes sorrendbe állításával is megkapjuk az ominózus három mondatot.

Bandi és a levelezőlap írója között számos kapcsolat állhat fenn. Lehetnek például ismerősök, barátok, akár családtagok is, ebben az esetben a levelezőlap írója valószínűleg látogatást tett Andrásnál, és úgy hagyta nála a fülbevalót. De elképzelhető az is, hogy a lap írója és Bandi egymás szeretői, és egy futó kalandjuk után felejtődött ott az ékszer.

Az én hasonló versem:

Már nincs kedvem az egészhez.
Amúgy is, ugyan mi értel
me van bárminek? Nem talá
lom. Már nincs kedvem az egész
hez. Amúgy is, ugyan mi ér
telme van bárminek? Nem ta
lálom. Már nincs kedvem az e
gészhez. Amúgy is, ugyan mi
értelme van bárminek? Nem
találom. Már nincs kedvem az

egészhez. Amúgy is, ugyan
mi értelme van bárminek?
Nem találok. Már nincs kedvem
az egészhez. Amúgy is, u
gyan mi értelme van bármi
nek? Nem találok. Már nincs ked
vem az egészhez. Amúgy is,
ugyan mi értelme van bár
minek? Nem találok. Már nincs
kedvem az egészhez. Amúgy
is, ugyan mi értelme van
bárminek? Nem találok. Már
nincs kedvem az egészhez. A
múgy is, ugyan mi értelme
van bárminek? Nem találok.

Kert

Az én sorrendem: E A B C D, azaz:

Felét ennek a rím
kedvéért írtam így.
Ez nem jellemző rám
amúgy, de elfogott a vágy.

Egyszerű élet,
nyár, beesik, besüt,
beszélek,
valami majd beüt.

Kiszáradt a dió-
fa ága,
majd jön a Jó-
zsi és levágja.

Illatos a kertem.
Kopog a szomszéd faszi.
Megcsípett, levertem,
rám szállt valami.

Mindenféle repked,
mint már mondtam.
Szedek epret,
azt jól van.

Azért választottam ezt a sorrendet, mert a versszakok kezdő és utolsó szavai ezeken a helyeken is megállják a helyüket, és egészet alkotnak. Ebben az elrendezésben szerintem még unottabb, beletörődőbb hangvételű lesz a költemény.

A kert toposz legtöbbször az Édenkertet jelenti, itt azonban az író nem ezzel a jelentéssel ruházza fel a kifejezést, hanem sokkal inkább az étellel azonosítja. Nem rossz dologként tárul elénk a lét, de egy unalmasnak ható, stagnáló érzést kelt bennünk a vers. Nem történik semmi izgalmas, a nyugalom festői, de ez nem feltétlenül jelenik meg értéként.

Az eredetileg utolsó versszakban jelenti ki a lírai én, hogy a leírt események igazából csak a nyelvi szépség miatt íródtak úgy, ahogyan, tehát ismét azzal a jelenséggel találkozunk, hogy a mű mondanivalója a költészet szépségének alárendeltévé válik.

A „beszélek” ige a vers összevisszaságára vonatkozik, azokra a látszólag összefüggéstelen eseményekre, amelyeket rögzít a költemény. Illetve a vers emelkedettségét megzavarva oda nem illő szavak („beüt”, „Józsi”, „faszi”, „azt’ jól van”, stb.) színesítik a verset.

A „beesik” és „besüt” ige mind olyan eseményeket jelölnek, amelyeket nem tudunk befolyásolni. Az igeiken keresztül, illetve az egész versben úgy érezhetjük, hogy ezek az események rajtunk kívül állnak, nem tudjuk őket megváltoztatni.

A vers eredeti zárata kissé eltér a többi versszaktól. Rímképlete ABAB helyett ABAC lesz, illetve egy kecskerímet beépítve a „rím” és „rám” szavakkal feloldja a vers addig belenyugvó, egyhangú érzését, és játékosabb hangvételre vált, ami által sokkal könnyedebbé válik az egész költemény.